

ریحان آباد

(ران)

نگین دیار کبود جامگان

روستایی از توابع شهرستان گلوگاه استان

مازندران

تألیف: غلامرضا حبیبی

۱۳۹۱

سرشناسه	: حبیبی ، غلامرضا - ۱۳۴۳
عنوان و نام پدید آور	: ریحان آباد (ران) نگین دیار کبود جامگان /تالیف غلامرضا حبیبی
مشخصات نشر	: رشت : ارنواز ، ۱۳۹۰
مشخصات ظاهری	: ۲۸۸ص .
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۵۱۲۱-۴۱-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: روستاها-ایران -- بهشهر
موضوع	: ریحان آباد (روستا)
رده بندی کنگره	: DSR/۲۰۸۹ ی ۲ ج ۲ ۱۳۹۰
رده بندی دیویی	: ۹۵۸/۲۲۴۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۴۵۵۹۶۰

انتشارات ارنواز

عنوان: ریحان آباد (ران) نگین دیار کبود جامگان

نوشته: غلامرضا حبیبی

ناشر: انتشارات ارنواز

تیراژ: ۲۰۰۰

چاپ اول: ۱۳۹۱

قیمت: با جلد شومیز ۸۵۰۰ تومان

با جلد گالینگور: ۱۲۰۰۰ تومان

مرکز پخش : رشت - بلوار لاکان - روبه روی شرکت گاز - انتشارات ارنواز

تلفن : ۴۶۴۱۸۷۲ - ۱۳۶۱

E-Mail : Arnavazpub _ ۱۳۸۳ @ Yahoo.com

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مختصری از بیوگرافی نگارنده	۹
پیشگفتار	۱۰
بخش اول: اوضاع طبیعی	۱۴
فصل اول: کلیات	۱۶
۱- مختصری از تاریخ و جغرافیای مازندران	۱۶
۲- شهرستان گلرگاه در یک نگاه	۱۹
۳- موقعیت جغرافیایی و اهمیت روستای ریحان آباد	۲۱
فصل دوم: زمین شناسی و منابع طبیعی روستا	۲۳
۱- زمین شناسی روستا	۲۳
۲- آب و هوای روستا	۲۳
۳- انواع باد	۲۴
۴- جنگل	۲۴
۵- مرتع	۲۵
۶- معادن	۲۶
۷- جنس خاک	۲۶
فصل سوم: منابع آبی روستا	۲۹
۱- روخانه ران	۲۹
۲- قنوات	۲۹
۳- چشمه ها	۳۲

۳۲	۴- چاه‌های عمیق و نیمه عمیق
۳۳	۵- آبگیرهای روستا و منطقه
۳۵	فصل چهارم: منابع جانوری روستا
۳۵	۱- حیوانات
۳۸	۲- پرندگان
۴۴	بخش دوم: مبحث اسانی و تاریخی
۴۵	فصل اول: تاریخچه و حوادث مهم تاریخی منطقه ران «ریحان‌آباد»
۷۳	فصل دوم: نسل‌شناسی روستا
۸۴	فصل سوم: اماکن تاریخی و باستانی روستا
	فصل چهارم: موضوعات و خصوصیات جمعیتی، بافت و اماکن عمومی
۹۲	روستا
۹۲	۱- جمعیت‌شناسی روستا
۹۲	۲- حرکات جمعیت
۹۴	۳- زبان
۹۵	۴- نژاد
۹۵	۵- دین و مذهب
۹۵	۶- محلات روستا
۹۶	۷- خصوصیات خاص اهالی ریحان‌آباد (ران)
۹۷	۸- گشتی در روستا
۹۹	۹- اماکن عمومی روستا
۱۰۱	فصل پنجم: وضعیت و نوع مسکن
۱۰۶	بخش سوم: مبحث اقتصادی و کشاورزی

فصل اول: کلیات.....	۱۰۷
۱- تاریخچه زمین‌داری در منطقه ران.....	۱۰۷
۲- تقسیمات اراضی منطقه ران.....	۱۱۲
۳- راه‌ها و جاده‌های کشاورزی.....	۱۱۴
۴- ماشین‌آلات کشاورزی.....	۱۱۷
۵- تعاونی‌ها و همیاری‌های کشاورزی.....	۱۱۸
۶- واحدهای اندازه‌گیری.....	۱۱۸
فصل دوم: زراعت و باغداری.....	۱۲۱
۱- زراعت.....	۱۲۱
۲- باغات و باغداری.....	۱۳۱
فصل سوم: احشام و طیور و سایر مشاغل.....	۱۳۷
۱- دامداری و دامپروری.....	۱۳۷
۲- مرغداری و طیورداری.....	۱۳۸
۳- صیادی و شکار.....	۱۳۹
۴- سایر مشاغل.....	۱۴۳
بخش چهارم: مبحث فرهنگی و اجتماعی.....	۱۴۶
فصل اول: ساختارهای اجتماعی و فرهنگی و آموزشی.....	۱۴۷
۱- ساختار قدرت در روستا.....	۱۴۷
۲- اماکن مذهبی.....	۱۵۴
۳- کارگزاران مذهبی.....	۱۵۶
۴- آموزش‌های عمومی.....	۱۶۱
۵- بازی‌های بومی - محلی.....	۱۶۶

۱۷۵	۶) وسائل ارتباط جمعی (رسانه‌های گروهی)
۱۷۷	۷) شعر و شاعری
۱۷۹	۸) ورزش در روستا
۱۸۰	فصل دوم: مراسمات و آئین‌های اجتماعی و فرهنگی
۱۸۰	۱- مراسم و آئین بارداری و تولد فرزند
۱۸۴	۲- مراسم چله قاشق
۱۸۴	۳- مراسم شته سوران
۱۸۶	۴- مراسم قاشق‌زنی
۱۸۶	۵- مراسم عقد و عروسی
۱۹۴	۶- مراسم عید نوروز
۱۹۷	۷- مراسم فوت
۱۹۸	۸- دعا و مراسم طلب باران
۱۹۸	۹- دعا و مراسم قطع باران
۲۰۱	۱۰- شب نشینی (شونشنی یا شب چره)
۲۰۲	۱۱- مراسم شب یلدا (چله)
۲۰۲	۱۲- مراسم و آئین‌های ماه مبارک رمضان
۲۰۴	۱۳- مراسم و آئین‌های ایام محرم
۲۰۸	فصل سوم: ایثارگران
۲۰۸	الف- شهدا
۲۱۵	ب) جانبازان و آزادگان روستا
۲۱۶	ج) رزمندگان
۲۱۷	فصل چهارم: ضرب‌المثل‌ها، کنایه‌ها و چیستان‌ها

پیشگفتار

روستاها از دیرباز تأمین کننده نیازهای اولیه جوامع شهری و نماد آشتی انسان با طبیعت بوده و هستند،

روستائیان با زندگی در کنار طبیعت همچنین بهره‌برداری صحیح و اصولی از آن ضمن رفع مایحتاج خود و سایرین به حفظ و ارتقاء منابع طبیعی کمک فراوانی می‌کنند همگام با این وابستگی دو جانبه انسان روستائی و طبیعت، ساختارهای خاص اقتصادی و فرهنگی و اجتماعی شکل گرفته زندگی وی را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد.

با وقوع انقلاب صنعتی و ظهور پدیده‌ای به نام تکنولوژی که رشد سریع اقتصادی و معیشتی را در بر داشت، بخش‌های اجتماعی و فرهنگی علی‌الخصوص در کشورهای جهان سوم یعنی مصرف کنندگان کالاهای صنعتی، نتوانست خود را همگام با تحولات عرصه صنعت و اقتصاد نماید، لذا بیش از پیش از مسیر تحولات باز ماند و نتیجه آن شد که ما امروزه آن را خودباختگی فرهنگی، در هم شکستن ساختارها و سنت‌های اصیل اجتماعی، فراموشی پیشینه درخشان تاریخی و در یک کلمه ازدیاد بردن غنای فرهنگی، می‌دانیم.

امروزه ما شاهد پدیده نامیمون مهاجرت روستائیان به شهرها، گسترش زاغه‌نشین، تجددگرایی مفرط، بیکاری، مصرف گرایی، بی‌هویتی، اعتیاد، نابودی سنت‌هایی که

باعث پیوستگی جامعه روستائی می‌شد، و ... هستیم، جا دارد برای مقابله با این سیل ویرانگر چاره‌ای اساسی و حساب شده اندیشیده شود. البته قصد نگارنده مزمت و محکومیت پیشرفت‌های صنعتی و اقتصادی که رفاه را برای جامعه به ارمغان آورده‌اند، نیست، اما تطبیق آن با ساختارهای فرهنگی و اجتماعی به منظور حفظ حیات جوامع علی‌الخصوص جوامع اصیل روستائی بسیار ضروریست، کاری که بسیاری کشورهای پیشرفته اقتصادی نظیر ژاپن و چین انجام داده‌اند.

نگارنده به عنوان یک ریحان آبادی علاقمند به منطقه «ران» همیشه در صدد بوده که برای یادآوری تاریخ کهن منطقه همچنین جلوگیری از نابودی فرهنگ و سنت‌های اصیل روستای زادگاهش کاری انجام دهد.

کتاب حاضر که حاصل تلاش شانزده روزه ۲۰ ساله، تحقیق و تفحص عاشقانه و همه جانبه فرزندان می‌باشد، قطعاً دارای ایرادات و نواقصی است که امیدوارم با دیده اغماض آن‌را بر من ببخشائید، با این حال خوشحال خواهم شد که نظراتتان را کتباً یا شفاهاً به این حقیر انعکاس فرمائید.

در خاتمه وظیفه خود می‌دانم از همسر عزیزم خانم مریم نکیام دبیر آموزش و پرورش و فرزندان خوبم محمدامین و آذین که در سختی‌های کار کنارم بودند و بعضاً در تحریر و جمع‌آوری مطالب مرا یاری نمودند تشکر ویژه بنمایم.

همچنین لازم می‌دانم از اشخاص بزرگوار زیر که هر یک به نوعی در تحقیق، تحریر، چاپ و انتشار این کتاب ناقابل مرا صمیمانه یاری نمودند تشکر و قدردانی بنمایم.

۱- آقای دکتر احمد ولی پور ریحان آبادی استاد و رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد گلوگاه که با راهنمایی‌ها و پشتیبانی‌های ارزنده خود سهم بسزائی در به ثمر رسیدن این کار داشتند.

۲- آقای دکتر صفی‌نژاد استاد بزرگ جامعه‌شناسی روستائی که با راهنمایی‌های ارزنده خود جرقه این کار مهم را در ذهنم زدند.

۳- پدر عزیزم آقای اصغر حبیبی ریحان آبادی که در تمامی مراحل تحقیقی یار و یاورم بودند.

۴- شورای محترم اسلامی ریحان آباد و در رأس آن آقای علی عبدی و دهیار محترم آقای ولایتی که با حمایت مناسب خود نقش بسزائی در انجام این کار داشتند.

۵- برای ارواح بزرگانی که در قید حیات نیستند بطور مرحوم غلامحسین حبیبی، مرحوم محمدتقی محمدی، مرحوم بزرگ اسدپور، مرحوم رجایی قلی‌زاده، مرحوم علی محمد فرجی، مرحوم ذبیح‌الله ذبیحی، مرحوم عزیز زارع که با اطلاعات ارزشمند خود در زمان تحریر رساله تحصیلی به نحو غیر مستقیم در تحریر کتاب حاضر هم مؤثر بودند، طلب آمرزش می‌نمایم.

- ۶- آقای قنبر ذبیحی دبیر و فرمانده سابق بسیج روستا که در تحریر بخش ایشارگران زحمات فراوانی را متقبل گردیدند.
- ۷- آقای اسماعیل ولی پور ریحان آبادی که با اطلاعات ذی قیمت تاریخی کمک فراوانی به بنده نمودند.
- ۸- آقای اسحاق احسان پور همکار نگارنده.
- ۹- خانم نغمه کلبادی از نوادگان سردار جلیل.
- ۱۰- خانم صغری عمرانی ریحان آبادی.
- ۱۱- آقای سید مصطفی حسینی ریاست سابق شورای اسلامی.
- ۱۲- آقایان موسی و قربان محمدیان ریحانی از نوکنده.
- ۱۳- آقای امیر موسی اسدپور.
- ۱۴- حجت الاسلام والمسلمین روح الله ولی پور.
- ۱۵- خانم معصومه حبیبی ریحان آبادی.
- ۱۶- آقای مهندس یونسی کارشناس اداره آبیاری.
- ۱۷- آقای نجفی نوائی ساکن آسیاب سر.
- ۱۸- آقای عباس باقری ریحانی.
- ۱۹- کتابخانه عمومی بهشهر.
- ۲۰- آقای مهندس نوری زاده کارشناس محیط زیست.
- ۲۱- اداره هواشناسی بهشهر و تیرتاش

۲۲- ادارات کشاورزی بهشهر و گلوگاه

همچنین از آقای علی اصغر مهر پویان (گرچی) مدیر انتشارات ارنواز که در ویرایش و چاپ کتاب حاضر نهایت همکاری را داشته سپاس گذاری می نمایم .

غلامرضا حبیبی - ۱۳۹۱ هجری شمسی

www.ketab.ir